

2005 HC Summer Camp v Monnai, Francie, 2005

Hynek Hanke

27. července 2005

O stopování

Jedna z otázek, kterou mi toto setkání přineslo, by se dala zformulovat asi následovně. Je stopování a HospitalityClub bezvadný nový způsob cestování, který se dá doporučit dalším lidem, nebo je to jen taková nebezpečná vymírající výsada malé skupinky lidí?

Jisté je, že pokud se něco rychle nezmění, my, co jsme se sešli ve francouzské Monnai, abychom zde dohromady strávili tři báječné dny, jsme jedni z posledních lidí, kteří můžou cestovat tímto způsobem. To, jak evropská a americká veřejnost postupně propadá iracionalitě a ovládá ji nepodložený strach z okolního světa, má pro nás dva důsledky.

Jednak stopaře na silnici berou pouze lidi, kteří dříve sami stopovali. Za celou cestu do Francie a zpět jsem nejel v autě, které by řídil někdo, kdo nemá se stopováním předchozí zkušenost.

Druhý důsledek je, že dnes stopuje jen velmi málo lidí. Tím myslím opravdu málo. Vozí mě řidiči, kteří mi říkají, že jsem první stopař, kterého potkali po několika letech. Ano, když se všichni sejdeme na jednom místě někde ve Francii, vypadá to velmi dobře. Ale kolik *ještě navíc* nás vlastně je?

Není pravda, že by cestování stopem dnes nebylo možné nebo bylo nějak zvlášť těžké. Ale pokud se jedna z těch dvou věcí nezmění, nezbude za pár desítek let nikdo, kdo by u cesty zastavil příští generaci.

A proto následující povídání o tom, jak jsme s Maggie jeli do Francie, co jsme tam zažili, a jak jsem se poté vracel zpět, může dost dobře být jedním z posledních svědectví o tomto velmi rychlém, extrémně levném a velmi ekologickém způsobu cestování, kdy využíváte místo, které nebylo obsazeno, o unikátním přátelství mezi vysokoškoláky a řidiči kamionů, o poznávání lidí, na které byste jinak nikdy nenarazili, a o tom, že svět je vlastně velmi přátelské místo.

11.7.2005, Heilbronn

Cesta do Francie nám s Maggie¹ zabrala tři dny. Tři dny, za které jsme toho tolik zažili a potkali tolik zajímavých lidí. Po cestě jsme se stavěli v německém Heilbronu a ve francouzských Metách u našich internetových přátel z HospitalityClubu.

Z Prahy ze Zličína jsme vyjeli 11. června ráno s katolickým knězem a poté, co jsme si na dálnici vystáli frontu za hromadnou bouračkou tří kamionů u Rudné, jsme brzo byli v Plzni. Tam přišel můj zatím nejjednodušší stop v životě, protože jakýsi programátor z Prahy jedoucí na univerzitu do Norimberka nás naložil snad ještě dříve, než nás katolický kněz stihl vyložit. Vysvětloval nám, že dříve také hodně stopoval a teď má asi týden nové auto, tak splácí dluh. Parkoviště před Norimberkem vypadalo docela mrtvé, ale jen co jsme si začali rozkládat oběd, přišel si za námi popovídat řidič kamionu, co tu čekal na ranní nakládku; že prý viděl českou espézetku. Odvezl nás odtud další kamion až na náš vysněný sjezd a tak jsme se večer poměrně snadno sešli na jedné autobusové zastávce v Heilbronnu s Kirstin a jejím obrovským psem.

Kirstin je výtvarnice pracující v Heilbronském divadle na kulisách a když nás provedla „džunglí“ až ke svému domu, představila nám svého přítele Yoolia, profesionálního žongléra. Pokoj, do kterého nás zavedli, byl velmi zvláštní. Stěny pomalované tmavě modrými temperovými barvami, na stole schly na dřevěných deskách veselé obrázky koček a všude kolem stály vysoké knihovny se starými knihami, knihami o umění, čínskými výkladovými slovníky... Oproti piánu schla nějaká malba dvou hlav, prý Kirstinina replika nějakého slavného obrazu.

Pozvali nás na večeři ven na zahradu (na kraj džungle) a připravili nám nějaké chutné vegetariánské jídlo (mimochodem, vegetariánská strava *není* blivajz). Dlouho jsme si pak venku povídali a když už byla tma, přinesla Kirstin malé svíčky, Yoolio svojí kytaru se zesilovačem a střídal se s Maggie v hraní vlastních melodií a písniček.

Ještě před tím nám Yoolio ukazoval video ze svých vystoupení a z nějakého mezinárodního žongléřského festivalu. Ukazovalo se tam třeba, jak v jedné ruce drží za zadní kolo nad sebou celý bicykl! Když jsme se pak večer loučili, protože Kirstin měla brzy ráno odejít do práce, a dělali jsme společné fotky, tak si Yoolio lehl na zem, na břicho si postavil takový ten gymnastický kruh a nechal ho jejich huňáče proskakovat sem a tam. Prý nové číslo.

Takový báječný pokoj to byl, báječný večer nad svíčkami s báječnými lidmi. Že jsme jejich první hosté, že prý do Heilbronnu nikdo nejezdí, protože není důvod – Heilbronn není nějaké turistické město. Napadá mě, kdo bude jezdit do Heilbronu, až přestanou lidé jezdit stopem? Ta myšlenka z úvodu se mi vracela během této cesty ještě mockrát.

---

¹Maggie je Američanka z Colorada, sportovní instruktorka, se kterou jsem se setkal na fóru HospitalityClubu, když jsem hledal někoho, kdo by z Prahy také jel stopem do Monnaie na HC Summer Camp.

12.7.2005, Mety

Ráno nás Yoolio provedl po Heilbronn a ukázal nám, kde vede silnice, po které potřebujeme stopovat. Potkali jsme se tam na tom místě se dvěma Čechy, klukem a holkou, co jeli do Paříže. Řekli jsme jim o HospitalityClubu a pokračovali jsme dál, na nějaké lepší (alespoň jsme si to mysleli) místo. Ve skutečnosti o moc lepší nebylo, tak jsme se s nimi viděli ještě několikrát.

Celkem bez potíží jsme pak dojeli do Met, které jsme si nejdříve trochu prošli a potom jsme se setkali s Julianem z HospitalityClubu. Měl zrovna naplánováno zajít s kamarády do čajovny, tak jsme se k němu rádi připojili. Maggie se tam od Juliana učila francouzskou výslovnost a já jsem si povídal s jeho kamarádkou a kamarádem španělsky. Po cestě z čajovny nás ještě vzali na krátkou procházku k pevnosti v centru Met, kam se dalo vejít i dovnitř a teď v noci byla nádherně osvětlená. Odtud jsme se už odebrali k Julianovi domů a tam jsme si povídali dál. Náš hostitel chtěl také jet na setkání do Monnaie a měl naplánováno jet brzkým ranním vlakem – evidentně se nechystal jít dnes spát.

Procházel jsem si ještě na počítači emaily, když Julianovi volal nějaký kamarád, že jestli nechce přijít do parku k jezeru. S Maggie jsme mu na to brzo kývli a tak jsme se tam vydali.

Je vždy velmi zajímavé vracet se na vzdálená místa, která člověk už někdy navštívil a tak když nás Julian vedl do parku, nemohl jsem nevzpomínat na to, jak jsme sem před dvěma lety náhodou přišli. To bylo poslední den konference o zpřístupnění počítačů pro nevidomé a my měli večer trochu času na procházku. Už jsme se tehdy večer chtěli vracet do hotelu, bylo asi půl sedmé, když jsme šli kolem tohoto místa, které teď míváme s Julianem, a viděli, že na trávníku na druhé straně jezírka sedí a postává strašná spousta lidí. Mysleli jsme si tehdy nejdřív, že asi v sedm se něco začne dít, ačkoliv jsme nevěděli co. Ale jasně, Francouzi, hodinka žádná doba. Až nakonec v osm začala hrát vážná hudba a podle ní začaly z jezírka vystříkovat i fontány. Byl to tehdy moc pěkný závěr našeho pobytu v Metách, takže mě teď samozřejmě velmi těšilo, že se na to místo vracím.

To už jsme se ale o kus dál vítali s Julianovými přáteli. Pravda, moc jsme si s nimi francouzsky nepopovídali, ale přesto to byl moc příjemný večer. Chvilku jsem pozoroval, jak dovádějí se skateboardy a potom jsme si všichni dohromady pinkali s míčem. Tedy, abyste správně rozuměli, my jsme samozřejmě žádný míč neměli, ale to vůbec nevadilo. Prostě když k vám přiletěl, museli jste ho odpinkout rukou správným směrem tomu dalšímu a ještě u toho udělat ten správný zvuk ‚bak‘. Taky jste ho ale mohli odpinkout zpátky, ‚babak‘, nebo objednoho ‚šibabak‘. No a komu míč upadl, nebo kdo promáchl jen tak do vzduchu, ten v tom kole vypadl. Prostě to byla velká legrace. Zvláště, když jsme potom s tím imaginárním míčem hráli se zavřenýma očima!

13.7., příjezd do Monnai

Ráno jsme samozřejmě *nevstali* a než jsme se nasnídali, všechno zabalili, umyli nádobí, vypli elektriku a vůbec zakonzervovali Julianův byt do stavu, ve kterém dokáže pár dnů přežít, propadli jsme lehké beznaději, že nemáme šanci dnes do Monnai dojet. Alespoň čtyři hodiny do Paříže, pak městská hromadná doprava, pozdě odpoledne budeme odjíždět s Paříže a do Monnai pořád daleko...

Ve skutečnosti to však začínalo postupně vypadat ještě daleko hůř. Jedna hodina v Metách, nemůžeme najít rozumné místo na stopování, druhá hodina v Metách, ztrácím svůj deník se spoustou důležitých poznámek a adres a s instrukcemi, kam jet v Paříži, už skoro propadáme beznaději, když nás někdo sveze jen kousek za Mety na naší dálnici a ... vyloží nás na naprosto nemožném místě, kde se pořádně nedá zastavit a kousek před námi je nějaká bouračka a policajti, takže se každý bojí nás brát. Oběd dávno pryč a my pořád v Metách.

Kinga, ano, ta dívka, co objela stopem svět a v Monnai jsme se s ní měli znovu setkat, říká, že stopování je převážně o stavu myslí. Prý pokud člověk věří, že bude vše v pořádku a bude to snadné, vyzařuje pozitivní energii a opravdu je vše snadné. A naopak. Já jako fyzik něčemu takovému samozřejmě věřím jen těžko, nicméně je naprostá pravda, že stejně jako u volného potápění a jistě několika dalších lidských činností je při stopování psychologie jedno z nejdůležitějších kritérií. Prostě, pokud vás jednou něco rozhodí, bude následovat jedna katastrofa za druhou. Funguje to, mohu vás ujistit, víc než dokonale.

Zastavuje nám nějaký kamion, co jede nahoru na Reimz. Navzdory všem doporučením zkušených stopařů po Francii na stránkách HospitalityClubu se rozhodujeme *nejet* přes Paříž, ale kolem ní do Reimz a severem přes Rouen. Positive thinking, jak říká Kinga, ve vší parádě. Po několika hodinách vás ten den vezme první řidič nějakých mizerných pár set kilometrů, nemáte vůbec žádný rozumný důvod věřit, že se něco zlepšilo a že se ten den někam dostanete; navíc i kdyby odted' už vše jelo perfektně, beztak je příliš pozdě. A vy si hned vymyslíte nějaký nesmyslný plán, který sice nemá šanci reálně fungovat, ale vy mu najednou začnete věřit. A pak už je to snadné...

Ještě jsme párkrát přestoupili, snědl jsem Maggie kokosové tyčinky a už nás jeden strašně legrační francouz vzal někam k Rouanu. Vypadal trochu jako Salvador Rodriguez, možná to i byl Salvador Rodriguez (dost schopnosti mystifikace na to, aby se neprozradil, rozhodně měl – dlouze a strašně zapáleně nám vysvětloval, že silnice A1 se nazývá A1 proto, že po ní kdysi jezdil král, když ještě jiné silnice nebyly...). Prý jede na letiště někam poblíž Rouanu, protože letí jako vědecký pracovník na půl roku na univerzitu do Řecka. Celou cestu měl stažená obě přední okénka, takže to vevnitř pěkně foukalo, a ačkoliv povolenou rychlost téměř nepřekročil, pořád listoval v papírech, na kterých měl z internetu vytištěné, kde přesně jsou policejní radary.

Když jsme přijížděli na jeden z kruhových objezdů, zpomalil, aby si mohl přechíst kilometrovník u silnice, ale najednou se zděsí: „safra, safra” u čehož prudce zrychlil a když jsme byli za objezdem, celej vyděšeněj nám povídá: „Viděli jste to? *Viděli jste to?* Málem jsme dnes do Rouanu nedojeli!” Tak se jen vyděšeně ptáme, co se stalo... „Vy jste to neviděli? Vy jste neviděli ten *kom-*

bajn? Mohl před námi jet příštích padesát kilometrů. Tomuhle se říká neštěstí na silnicích!”

Na místě, kam nás zavezl, Maggie stopla auto téměř hned poté, co jsem dojedl, ale nevyšimla si toho, protože zastavilo až dál u mně. Tak jsem si s řidičem nejdřív popovídal o tom, kam nás zaveze, a pak šel Maggie tu novinu říct. Byla docela překvapená :)

Ještě pár aut a už jsme byli za Rouanem na odbočce na Monnai a Le Mans. Na odbočce *na Monnai*. Byl sice už večer a za chvíli se mělo stmívat, ale byli jsme tam. Než jsme stihli na to místo dojít, Maggie si postěžovala, že je to škoda. „Už jsme skoro tam. Bude mi to chybět. Všechny ty praštěné nápady, které prostě *nemůžou* fungovat, ti lidé, co nás vezli, ti řidiči kamionů...”

Začala vyrábět cedulku Le Mans, když mi zastavilo nějaké auto. „The caption is very nice, Maggie, but I'm sorry to disappoint you...”

K Monnai jsme se přibližovali velmi postupně. Byla už tma, moc lidí nejezdilo a byli to převážně místní. Nejdřív nás někdo vzal asi polovičku vzdálenosti. To už byla skoro půlnoc a tak jsme měli šanci na dalším kruhovém objezdu pozorovat ohňostroje. Začínal totiž 14. červenec, francouzský svátek dobytí Bastily. Říkali jsme si: „Už jen padesát kilometrů, to je půlhodinka jízdy, to už přece musíme dojet.” Pak nás vzali nějaké dvě holky a jeden kluk, co jeli z ohňostroje. Velmi málo uměla anglicky jen jedna z nich. Pozvali nás k sobě domů na čaj a že nám ukážou kořata. Tak jsme jeli. Ta dívka, co uměla trochu anglicky, nám se svým přítelem ukazovala, jak skládají puzzle. Měli na stěnách několik tisícikouskových už složených a na zemi měli jedno pětitisícikouskové. Složili prostřední třetinu a prý jim to zabralo dohromady asi týden. Jenže ještě zbývá modrá obloha, to bude aspoň tak tisíc kousků. Uff.

Někdy kolem půl druhé nás odvezli zpět na kruhový objezd na naší silnici a my jsme již přemýšleli o tom, že tam někde přenocujeme. Vydali jsme se tedy podle naší cesty a koukali se po nějakém vhodném místě, zatímco jsme mávali na projíždějící auta. „Podívej, ten kamion nám staví!” Báječné. Jel až někam za Le Mans, chudák. Správně by o státní svátek nemohl vůbec řídit, takže místo po dálnici jel po téhle malé silničce, kde sotva se rozjede, už musí zase brzdit a točit se na nějakém kruhovém objezdu. Ale byl moc fajn a podle mapy nás dovezl přesně tam, kam jsme potřebovali. Když jsme někdy ve dvě ráno viděli ceduli „Monnai”, ani jsme tomu nechtěli věřit. A pak jsme už našli cedulku „HC 400 metrů” ...

Pozdravili jsme lidi, co ještě seděli u táboráku, postavili jsme si stany a brzy jsme usnuli.

14-16.7, HC Summer Camp 2005, Monnai

Když si člověk píše zápisky z cest, snaží se co nejvěrněji zachytit své vzpomínky a všechny důležité okamžiky, dobré i špatné, které prožil. Nevěřím, že pokud bych se nyní dále snažil popisovat vše, co se událo, den po dni, že bych tomuto cíli dostál. Proto jsou mé zápisky z Monnai jen takovými střípky, které, pokud je vnímáme jako celek, dávají dobrý obraz o celém setkání i o této skvělé organizaci

se jménem HospitalityClub – klub pohostinství.

Jednou při obědě, mívali jsme obědy u takových velkých stolů před hlavní budovou a vždy se vařilo jídlo z nějaké země, jsem se octl vedle Lely [leily]² z Německa. Prý cesta sem byl její první výlet stopem a ani to nemohla říct svým kamarádům, protože by si všichni mysleli, že je blázen. Jako skoro všichni, i Lela jela přes Paříž. Z té se ale dostala velmi elegantně. Prý jí zastavil někdo na motorce, že prý batoh není žádný problém, že to se připevní, a tak celkem snadno odjela ačkoliv většina ostatních se musela pomalu ploužit v dopravní zácpě. Po Monnai prý chce jet přes Španělsko do Maroka a sní o tom, že jako příští řeč se bude učit arabsky.

Další den jsem Lelu potkal při snídani a povídá mi, že prý nějakí dva Francouzi, co tu mají auta, se jedou odpoledne podívat asi sto kilometrů do Trouville k oceánu, že ona jede taky a jestli se nechci připojit. Kdo by si nechtěl udělat výlet, a ještě ve společnosti takové příjemné dívky...

Ten Francouz, co nás vezl, mám velmi špatnou paměť na jména, dříve také studoval fyziku a tak jsme všichni tři brzo začali diskutovat některé přírodní fenomény. On nám vysvětlil, proč je obloha modrá, což Lelu kupodivu jako studentku grafického designu velmi zajímalo, a jak funguje příliv a odliv, pak jsme se pohádali o relativnost otáčení slunce kolem země a já jsem zase vysvětlil ten fenomén s difrakcí světla na řasách. Ještě po cestě zpět mi Lela vysvětlovala míchání barev a různé barevné modely, zatímco jsme se přeli o to, zda je sluníčko bílé nebo žluté. A zrovna zapadalo, takže každý viděl, že je žluté. Nebo? Nakonec jsem si oddechl, když konečně zapadlo a otázka přestala alespoň do rána existovat, jen aby ho Lela nějakou magií ještě o chvíli později zase o kus zlomyslně povytáhla, takže bylo opět nádherně vidět. „You see, it's yellow *again*.”

V oceánu jsem si samozřejmě i zaplavil pod vodou. Voda byla zakalená rozptýleným pískem, takže jsem nic neviděl, teda ne že nad hladinou bychom já nebo Lela při svých dioptriích něco viděli, ale překvapilo mě, jak snadné to bylo. O moc snadnější než v bazénu. Vlastně jsem nejprve plaval směrem od břehu a pak jsem si říkal, že se raději musím otočit a plaval jsem zpátky. Po čase mně napadlo, jak je zvláštní, že se mi ani po již dost dlouhé době vůbec nechce se vynořit. Bylo to tolik jiné než potápění v bazénu. Snad je slaná voda pro tělo daleko přirozenější nebo jsme zase zpět u toho neskutečně velkého vlivu stavu psychiky na vše, co člověk dělá.

Jindy jsem se zase setkal s Veitem, zakladatelem celého klubu, který má nyní přes 65,000 členů, a z kterých asi čtyři stovky se účastní tohoto setkání. Povídám mu, jak máme jako česká sekce obrovské problémy při komunikaci s ním nebo s jinými lidmi, kteří mají přístup k databázi a mohou spravovat věci, na které narazíme, a že to musíme někdy později probrat. Nevím, zda to byl záměr, ale najednou se odkudsi vynořil nějaký chlapík, který prý taky byl u založení toho klubu, a Veit mě představil. Úplně stejně magicky jsem se s ním pak později setkal u oběda a mohli jsme to vše v klidu probrat.

---

²Francouz, o kterém budu za chvíli psát, když se to dozvěděl: „Lela, like in the song, no? Really? Oh, this name I will never forget!” („Layla, you got me on my knees, Layla, I'm begging, darling please.”)

Strawbale. Když sklízí kombajny obilí, jako vedlejší produkt z nich vypadávají balíky slámy. Takové ty kulaté nebo také takové kostky vázané drátem, které se snadno skladují a přepravují. A právě tyto kostky lze odkoupit za cenu v podstatě odpadu a stavět z nich domy. Jednu takovou chýš, na víc nebyl čas, několik lidí v areálu statku za dobu setkání postavilo a všichni si jí pak oblíbili, protože v ní byl stín a chládek. Strawbale ale nemusí být jen narychlo poskládaná chýš! V jedné z budov se večer promítal dokument o domech postavených ze slaměných kostek, které ale byly normálně nahozené, zastřešené, udělaly se v nich rozvody vody a elektřiny – prostě, ty domy vypadaly úplně normálně. Až na to, že měly báječné izolační a *protipožární* vlastnosti a tak dále. Některé státy dokonce uznávají slámu jako regulérní stavební materiál a konstrukce, ve kterých jsou slaměné stěny použité jako regulérní zdivo, se stávají čím dál tím více populární.

S Piotrem a Gossiou z polského Gdaňsku, kteří již procestovali stopem Evropu křížem krážem, jsem se seznámil u večere. Vůbec tyhle hromadné snídaně, obědy a večere byly báječné v tom, jak snadno u nich mohl člověk potkat nové lidi. Oba jsou vášniví šachisté. Ani oni, když si chtějí zahrát, k tomu nepotřebují šachovnici a figurky.

„Nemohly by být ještě menší?“ „Nemohly!!!“ To jsme zrovna krájeli rajčata do polévky na večeri a šéfkuchař té směny za námi chodil pořád se stejnou otázkou a pořád na ni dostával stejnou odpověď. Bylo moc zajímavé, jak nás tam stálo asi sedm, osm lidí, co krájeli nekonečný přísun rajčat na kousky menší než malé, a do jednoho každý si na to vyvinul vlastní techniku. Nikdy bych nevěřil, kolik je různých způsobů, jak krájet rajče.

„Musíš si přečíst tu knížku, co napsala Kinga. Před chvílí jsem viděl někoho tady uvnitř, jak si jí prohlížel,“ povídám Maďarce Beatě. „Už jsem o té knížce slyšela, Kinga je prý tady, tak třeba si jí budu moct od ní koupit.“ Ano, Kinga se zaregistrovala mezi posledními, takže jí vlastně nikdo tady nečekal, ale nakonec skutečně také přijela. S několika lidmi jsme o tom poté diskutovali. Měla Kinga prostě jen obrovské štěstí, nebo opravdu svět není zlý a stejně by se kolem světa stopem se šesti sty dolary mohl vydat každý?

Mluvil jsem o tom i s dvěma Slováky, které jsem tu potkal. Samozřejmě, může to být tak, že tento způsob cestování není ve skutečnosti moc bezpečný a my vidíme jen výřez. Lidí, kterým se něco stalo, ty nepotkáváme, protože oni už dále necestují. Samozřejmě, tohle bylo téma, všichni tři jsme věděli o stopaře, která byla zavražděna v Čechách krátce předtím než jsme odjeli. Ale na druhé straně, zavražděno bylo i spoustu jiných lidí a o každém jednotlivci se z dnešních bulvárních televizí a novin dozvídáme. To samo o sobě neposkytuje nějaký věrohodný obrázek světa. Co si má člověk myslet, a jaké z toho má udělat závěry, že například 40 lidí ročně srazí blesk a 7 sežere žralok? „Hm, když budu sedět doma a nebudu vycházet, tak pořád ještě spadám do těch 50% vražd, které se odehrají doma.“ Říkal jsem jim také o dvou studiích německé dálniční patroly a francouzské univerzity, které obě nebyly schopny prokázat zvýšené riziko zločinů mezi lidmi jezdícími autostopem oproti zbytku populace. Jen jedno je jisté. Jsme součástí světa a proto se na něj nemůžeme podívat zvenčí. To, jakým způsobem ho pozorujeme, ovlivňuje, jaký ve skutečnosti je.

Otázka, zda je svět bezpečným nebo nebezpečným místem, je zřejmě odsouzena k tomu, aby nikdy nemohla být s konečnou platností zodpovězena. Bohr by nám na to dal razítko.

Potkal jsem zde i několik známých tváří. Aiju a jejího přítele, které znám ze zimního setkání. Vladase z Vilnius hitchhikers klub. Justee a Ievu. Teda, když jsem se tam poprvé setkal s Justee, samozřejmě jsem si jí s Ievou popletl. Ani dnes mi není o nic jasnější, která je která a jak (a jestli) je lze od sebe rozlišit. Fyzik Scout87 ze Švýcarska už dokončil ten projekt ekologického vozítka a byl s ním na nějaké mezinárodní soutěži. Všechny přihlášené týmy prý byly dobré, ale když jeden z týmů, myslím Američané, přišel s vozítkem, které umělo na ekvivalent jednoho litru benzínu ujet přes dva tisíce kilometrů, byla to bomba a myslel si, že mají vítězství v kapse. Tým, ve kterém pracoval Scout87 však dokázal ujet neuvěřitelných pět tisíc(!) kilometrů. Prý na ekvivalent osmi litrů benzínu ve formě kapalného vodíku by s jedním pasažérem—řidičem to jejich vozítko dokázalo obkroužit zeměkouli. Potkal jsem zde i Grappiga, který byl kdysi u nás v Praze, Beatu, která nakonec nejela na Winter Camp, když jsem jí napsal, že nemůžeme jet spolu, protože už jedu s nějakou polkou, a samozřejmě Juliana z Met.

Jedním z velkých zklamání ale byli lidé, které jsem zde *nepotkal*. Měli přijet lidé z Asie, z několika různých afrických států, z Indie. Nakonec ale téměř nikdo z nich nedorazil. Proč? Prý si většina z nich psala o zvací dopis, který jim ale organizátoři nemohli poslat. Jinými slovy, Evropská unie je prostě na své území nevpuštěla. Má první praktická zkušenost s Pevností Evropa³ nemohla být názornější. Tváříme se, jak rušíme hranice, ale ve skutečnosti jsme obehnáni ostnatými dráty, záměrně nelikvidovanými minovými poly a strážnými věžmi, ať reálnými či politickými, a od velké části světa jsme se oddělili novodobou železnou oponou. Musím to zopakovat: dnes, v roce 2005 je pro většinu světa nemožné obtížné dostat se do zemí jako je Česká Republika, Německo, Francie nebo Velká Británie, byť je dotyčný student a chce se setkat se svými přáteli podobných zájmů. Ale o tom se v Evropě nemluví, nechce mluvit, nemá mluvit.

Vždy večer se tu konávaly na takovém jevišti koncerty. Někdo hrál na kytaru známé i neznámé písničky, nebo si tu celá kapela rozložila aparaturu a předvedla normální vystoupení. Jednou jsme tak večer se Sabinou večereli na nevyužitých kostkách sena, když jsme slyšeli, jak se z jeviště ozývá píáno. Samozřejmě, že jsme tam hned běželi.

Vlastně jsem se ještě nezmněl o Sabině. Přišla za mnou, když jsme sledovali krátká improvizovaná představení jednoho francouzského divadelního sboru, který se také účastnil setkání. Že prý jí zajímá ten příklad s počítači, který jsem dával dopoledne na ecology workshop. Myslel jsem si nejdříve, že jí to vlastně vůbec nezajímá, že to je jen taková záminka, jak se dát do řeči, vlastně počítače bylo asi to poslední, o čem jsem se s ní chtěl bavit, ale ona se nedala a hned záhy jsem pochopil, že to tak není. Tahle dívka má totiž neuvěřitelnou schopnost strašně se nadchnout i pro ten největší nesmysl na světě. Znovu mi to

³Tak se jmenovalo jedno z hlavních témat Mezinárodního filmového festivalu Jeden svět, který se v roce 2002 konal v Praze.

připomněla, když jsme seděli nad večeří na té slámě, povídali si a vždy když někdo šel kolem a nechápavě se zadíval nahoru a ptal se: „Co to tam probůh děláte?“, Sabina mu nadšeně vysvětlovala, že celé tři dny vždy jedla tam u toho stolu a tak jí napadlo, že by mohlo být bezva vzít si poslední večeří sem.

Když Sabiny zeptáte, kde bydlí, úplně nezaujatě vám odpoví, že to ještě neví. Až když se začnete smát, tak jí dojde, že tohle asi často neslyšíte a směje se taky. Prý se narodila v Rusku, ale vyrůstala v Litvě. Pak jela studovat ekonomii do Belgie a v druhém ročníku se dostala na půl roku na erasmus do Dánska. Vůbec jí ale ekonomie nebavila a profesori o ní říkali, že je extrémní levičačka, když si myslela, že firmy by se v druhé řadě mohly zajímat i o jiné věci než o zisk :) Takže pak jela studovat do Francie umění a teď má prázdniny, tak jezdí po kamarádech a po takovýchto setkáních.

Ještě s jedním jejím kamarádem jsme se pak u táboráku všichni tři bavili o tom, jak to je, jestli člověk potřebuje nějaké místo jako domov, kde by všechny znal, kde by všichni měli stejné kulturní pozadí a kam by se mohl vracet. Nejspíš potřebuje. Na druhé straně z toho, co nám Sabina vysvětlovala, si myslím, že to není tak, že ona by v žádném z těch míst, kde v různých obdobích svého života bydlela, neměla něco jako domov. Že by stále čekala na to, až někde nějaký domov najde. Ona má totiž naopak domov všude. Sabina, the citizen of The World.⁴

Ještě k tomu jejímu nadšení pro každou hloupost a k tomu, jak se pořád smála a všechno považovala za děsně zajímavé. Strašně jsem to na ní obdivoval. Snažila se mi vysvětlit, že většina lidí když věci prožívá, tak si jich tak nějak moc neváží. Utrídí si je až později ve svých vzpomínkách a pak se k nim rádi vrací. Začínají pak věty formulkami: „Teď s odstupem času...“ Ona prý ne, ona se naučila prožívat věci tehdy, když se dějí. A když jste s ní byli, tak alespoň na ten krátký čas vás do toho vtáhla se svými praštěnými nápady také, což je pocit, kterého si nekonečně vážím.

17.7.,18.7. směr ČR

Člověk musí neustále v mnoha situacích řešit otázku, zda ještě zůstat, nebo už odejít. Na jedné straně, existuje dobrý důvod někde zůstat i poté, co již to vypadá, že *není* žádný důvod. Když zůstanete a nebudete pospíchat, často se pak často ještě něco zajímavého stane.

If, after the church, you wait a while,
Someone may greet you with a smile,
But if you quickly rise and flee,
We'll all seem cold and stiff maybe,
The one beside you in the pew
Is perhaps a stranger too?
– – **St. Mary's Church**

---

⁴Samozřejmě, že jsem se jí zmínil o Paulu Erdosovi...

Na druhé straně, když zůstanete moc dlouho, může se vám stát, že jste již vyčerpali všechno to magické a zůstane jen takové to nemastné neslané. A taky, možná na vás čeká něco báječného někde jinde a když za tím nepůjdete...

Zkrátka, 17. jsem vstal brzo ráno, umyl se, složil stan, zabalil si, Maggie strčil do stanu pohlednici Prahy, pozdravil lidi co ještě seděli od včera u ohně, vrátil Julianovi mapu Met a před osmou už jsem stál u silnice. Do Rouanu mě vzaly nějaké dvě paní, co se vracely z dovolené u moře a pak jsem jel dál s nejrůznějšími lidmi, včetně jednoho velkého cestovatele, který projel stopem všechny kontinenty, a jednoho řidiče kamionu, co vezl mléko a tak směl jet i v neděli, až jsem se večer dostal na již známou benzínku před Metami. Tam jsem přespal a ráno pokračoval dál. Rychle mě vzal nějaký kamion, pár dalších aut, profesor tropické medicíny, a už byl zase večer a já kousek před českou hranicí. Nakonec když už se stmívalo, naložil mě nějaký český kamion a jeho řidič mě odvezl až na dálniční obchvat Plzně.

Býval by mě zavezl až do Prahy, ale chtěl jsem ještě navštívit spolužačku Lucku na hradě Rábí, jak ona říká, *jejím hradě*. To už je ale jiné povídání...